

1. Opening

De voorzitter, de heer Wout van den Berg (WB), opent de vergadering en heet iedereen welkom. Deze keer vindt de ledenvergadering plaats in de Goederenloods, onderdeel van het museum Stoomtram Goes-Borsele. Deze plaats is een historisch monument in de geschiedenis van de industrialisering van Nederland. Energie uit stoom zou voorgoed een eind maken aan de inzet van menskracht en vooral paardenkrachten, die tot dan toe nodig waren voor productie van goederen en het vervoer van die goederen. En ook maakte stoom een eind aan de inzet van talloze windmolens, die maalden, zaagden en pompten. De oeroude vormen van moeizame, maar ook duurzame vormen van energie werden vervangen door het gemak van fossiel. In 200 jaar is de mens volledig verslaafd geraakt aan een schijnbaar onuitputtelijke energiebron via het verbranden van olie, kolen en gas. Deze verslaving heeft echter ook een keerzijde, de klimaatgevolgen, de gevolgen van uitstoot van CO₂ zijn even desastreus als de gevolgen van overmatig drank- of drugsgebruik.

In het voorwoord van het blad van Zeeuwind maakte Teus Baars de metafoor met een mierennest. WB gebruikt de mier als metafoor voor een lid van Zeeuwind. Als voorzitter van de RvC ziet WB bestuursleden, leden en medewerkers van Zeeuwind, die de intentie hebben om het goede te doen. Het doel is de fossiele energieverslaving om te buigen tot het gebruik van de natuurlijke energiebronnen. Het is een beetje terug naar af, maar wel met veel inzichten en moderne technieken die men momenteel ter beschikking heeft.

WB spreekt de wens uit, dat na de presentatie en vaststelling van de plannen voor de komende tijd de leden van de vergadering ook hiervan overtuigd zullen zijn.

2. Mededelingen en aankondigingen

Geen mededelingen en aankondigingen.

3. Vaststelling van de notulen van de Algemene Ledenvergadering van 28 juni 2023

Deze worden ongewijzigd vastgesteld.

4. Vaststellen Jaarplan en begroting 2024

De directeur, Teus Baars (TB) licht het inhoudelijke deel van het jaarplan 2024 toe. Begonnen wordt met de uitdagingen waar Zeeuwind voor staat. Als eerste wordt genoemd: Netcongestie en onbalans. Het jaar 2022 is een jaar geweest met heel hoge energie- en elektriciteitsprijzen en ook een enorme volatiliteit. Gekeken naar het jaar 2023, is het prijsniveau redelijk gestabiliseerd. Echter de bewegingen op dag basis rond het prijsniveau zijn wel erg fors. Enerzijds heeft dat te maken met duurzame energie die in het net beschikbaar komt. Ook heeft het te maken met de begrenzingen van het net. In grote delen van Nederland, maar ook in Zeeland wordt het moeilijk om met nieuwe bedrijvigheid aan te sluiten. De snelwegen voor de elektriciteit zijn eigenlijk te klein voor de enorme beweging, die momenteel wordt gemaakt. Als ruimte schaars wordt, heeft dat invloed op de prijzen. Deze ontwikkeling vraagt wel actie om de financiële toekomst van Zeeuwind veilig te blijven stellen.

Er is een tekort aan ruimte voor bedrijvigheid in Nederland. Het concept regelgeving voor het plaatsen van nieuwe windturbines, met name afstandsnormen en geluidsnormen, maken het best lastig om nog plaatsen te vinden waar windturbines bij kunnen worden geplaatst.

Momenteel is ook het draagvlak niet erg groot. Materiaal is in 2022 enorm in prijs gestegen en nu weer gestabiliseerd, maar wel op een prijs die hoger ligt dan 2 jaar geleden het geval was. Dat brengt businesscases niet dichterbij. Zonnepanelen zijn momenteel in overvloed beschikbaar, wat eigenlijk ook geen goed teken is. Dat betekent dat de vraag enorm is ingezakt.

Een andere uitdaging is de energiebesparing. Hoe gaan mensen om met energie. De meest

effectieve manier om tot een duurzame energiehuishouding te komen heeft alles te maken met hoe mensen met energie omgaan.

Zeeuwind heeft een groep vrijwilligers, die als ambassadeur naar de mensen gaan. Als de ambassadeurs bij mensen aan huis komen, blijkt dat met een paar eenvoudige maatregelen het energieverbruik omlaag gebracht kan worden. Dus besparing in de bebouwde omgeving is prima mogelijk. Het is ook belangrijk dat Zeeuwind dat proces blijft faciliteren.

Een grote uitdaging is het invullen van de openstaande vacatures.

Het verdienmodel van Zeeuwind ligt in het beheren en exploiteren van wind- en zonneparken. Het tweede belangrijke domein is de ontwikkeling. Parken, die er al staan, hebben een bepaalde levensduur, dus er moet tijdig worden gekeken of hernieuwing in gang kan worden gezet. In het jaar 2024 zullen daar een paar grote stappen in worden gezet, bij de projecten Oostzeedijk en Willem Annapolder.

Beheer

De parken draaien met stroomcontracten, meestal met een looptijd van 1 jaar, soms 2 jaar, soms langer. Bij de meeste parken lopen kortlopende energiecontracten. Momenteel is Zeeuwind er intensief mee bezig om de stroom zo te verkopen, dat het lange termijn inkomen wordt gestabiliseerd.

Het tweede thema dat komend jaar verder zal worden ingevuld, is curtailment.

Het volgen van de ontwikkelingen en tijdig inspringen op opslagmogelijkheden.

Ontwikkeling

Voor een aantal ontwikkelingen naderen we het einde van de ontwikkelfase en komt realisatie in zicht.

Windpark Westerschelde, een nieuw te bouwen windpark. Dit park komt in de bocht van het Schelde Rijnkanaal, richting Belgische grens. Zeeuwind ontwikkelt een park van 15 turbines in samenwerking met Eneco en Lindewind (lokale agrariër). Hiervan zal 40% van de combinatie Lindewind – Zeeuwind zijn, dus 6 turbines.

Bij het zonnepark Koudekerke II loopt nog een bezwaar, maar Zeeuwind hoopt medio 2024 de financial close van dit park te kunnen realiseren.

Windpark Limagrain.

Limagrain is een veredelingsbedrijf in de glas tuinbouw ter hoogte van Rilland. Een bedrijf met een behoorlijk elektriciteitsverbruik. Dit bedrijf heeft na de prijsontwikkeling van vorig jaar gezegd: 'Wij zouden wel onze eigen elektriciteit op willen wekken'. En aan Zeeuwind gevraagd of die hen daarbij zou kunnen ondersteunen. Dat bedrijf zou in principe geholpen kunnen zijn met de ontwikkeling van twee kleinere turbines.

Zonnepark Willem Annapolder. Realisatie van een zonnepark bij het windpark Willem Annapolder. Afgelopen maand is een doorbraak bereikt met de bewoners en de grondeigenaren. Dat betekent dat Zeeuwind nu aan de slag kan om bij het windpark een zonnepark te realiseren.

Verduurzaming bebouwde omgeving.

Voortzetten wijkgerichte aanpak: afgelopen jaar zijn er honderden adviezen uitgebracht. Nu wordt dit ook gedaan op wijkniveau. In het verleden werden individuen benaderd en nu wordt gekeken of collectieven kunnen worden benaderd.

Coöperatie

Zeeuwind heeft het project Slim Laden uitstaan onder een dertigtal leden. Gekeken wordt op welke momenten elektriciteit wordt afgenomen en of dat eventueel op een slimmer moment kan, zodat de instabiliteit op het net kan worden beïnvloed.

In 2024 zal Zeeuwind Webinars gaan organiseren. De eerste staat gepland op 6 maart 's avonds. Jasper Vis zal die avond een voordracht houden over het energiesysteem van de toekomst.

Ook zal gekeken worden naar het ledenbeleid. Momenteel brengen de leden geld in, € 100,= per lid. Echter steeds vaker komen leden naar Zeeuwind omdat zij de verduurzaming kracht willen bijzetten. Gekeken wordt of de toetreding eenvoudiger kan worden gemaakt.

Per 1 januari 2024 zal de introductie plaatsvinden van het dynamisch energiecontract particulier. Dit betekent dat wanneer energie wordt gebruikt men de prijs betaalt, die op dat uur van toepassing is.

Gevraagd wordt als je een dynamisch energiecontract hebt en je levert energie terug, krijg je dan ook die uur prijs. Ja, dat is het geval.

Organisatie

Aangaan strategische samenwerkingen in de externe schil. Gekeken wordt of met een aantal partijen in de externe schil capaciteitsafspraken kunnen worden gemaakt. Dit is nodig, omdat de werving van medewerkers erg moeizaam loopt.

Begin november heeft Zeeuwind een recruitment bureau ingeschakeld en dat heeft leuke contacten opgeleverd.

Gevraagd wordt, als het gaat om een strategische samenwerking, dat dat wellicht zou kunnen betekenen het nemen van een minderheidsdeelneming. Dat is één van de opties die Zeeuwind aan het verkennen is, om een stabiele basis te leggen onder de samenwerking.

Gevraagd wordt of Zeeuwind bij Kats kleinere turbines gaat neerzetten. Nee, dat is niet het geval. De turbines bij Kats (v90) die er nu staan worden weggehaald en er komen moderne nieuwe turbines.

Vraag: op het overzicht van beheer stond op 1 PPA en op 2 curtailment. Of die volgorde niet andersom zou moeten zijn. De volgorde is willekeurig gekozen. Dit is wel een belangrijke vraag, want de regelmogelijkheden binnen een stroomcontract is steeds meer van invloed op het resultaat.

Gevraagd wordt of het mogelijk is het netwerk ook richting België uit te breiden. Dat is wel een proces wat internationaal heel hard gaande is. Er wordt al behoorlijk wat elektriciteit intercontinentaal getransporteerd.

Ruud van Helden licht de cijfers toe.

Forecast 2023 Winst en Verliesrekening.

Begroot was ruim € 14 miljoen, het resultaat is € 3 miljoen. Oorzaken: aanmerkelijke lagere stroomprijs dan begroot en een matig windjaar. De omzet van Zeeuwind blijft ook lager, dan in de begroting is vastgesteld.

De overige bedrijfskosten zijn hoger uitgevallen dan de begroting, omdat bij een paar projecten juridisch advies is ingewonnen, om goed door de contracten heengeleid te worden.

Begroting

De forecast van 2023 staat naast de begroting van 2024.

In het bedrag op de begroting van de netto opbrengst zit een verwacht deel opbrengst eigen turbines. Hierbij is men uitgegaan van een prijs van € 93,= per MWh. Daarnaast zitten in het bedrag van de opbrengsten ook de project en beheer opbrengsten.

De loonkosten zullen naar verwachting fors stijgen. Dat heeft te maken van de invulling van de vacatures. Dit bedrag is inclusief een stukje versterking voor Energiek Zeeland. Bij het bedrag van

overige bedrijfskosten, is rekening gehouden met de uitbreiding van het kantoor.

Gevraagd wordt, als een project in ontwikkeling komt, de projectkosten die worden doorbelast wel tegen de juiste tarieven worden doorbelast.

Er zit een methodiek in die wordt gehanteerd naar rato en kans op succes. De projecten, die in ontwikkeling zijn en de kosten die daarvoor worden gemaakt, worden voor een deel al afgewaardeerd. Naarmate een project in de beginfase zit, is de afwaardering groter dan naarmate het project het einde nadert.

Gevraagd wordt: de leden zitten in een coöperatieve vereniging, de leden kunnen het beleid beïnvloeden. Een groot deel van het resultaat wordt gerealiseerd binnen de deelnemingen, hierop hebben de leden weinig invloed. Ruud van Helden merkt op dat Zeeuwind als aandeelhouder veel invloed heeft binnen de deelnemingen.

Gevraagd wordt of in de begroting het beleid wordt meegewogen. Gekeken wordt of een investering aan de rendementseisen voldoet, maar ook aan de investeringseisen. Dat wordt zeker meegewogen. De raad van commissarissen, die uit de leden wordt gekozen, houdt hierop ook toezicht.

Er wordt een inhoudelijke vraag gesteld over de forecast 2023 en het aandeel in resultaat deelnemingen van 4,2 miljoen. Uit betrouwbare bron heeft dit lid gehoord dat er uit deelneming Krammer 4,2 miljoen is vrijgekomen. Is er dan vanuit de andere parken als deelneming niets binnengekomen?

Dat is het resultaat 2022 en dat komt dan als dividend in 2023 binnen. Maar het resultaat van Krammer is verwerkt in de cijfers van 2022 en niet in 2023. Er is rekening gehouden met een resultaat van Krammer van 2,1 miljoen in 2024. Het rendement van de andere deelnemingen zit dan op 3,6 miljoen.

Rente ledenleningen.

In de begroting is ook rekening gehouden met een verhoging van de rente op de ledenleningen. Daarnaast blijft het beleid dat een deel van het rendement van Zeeuwind als winstuitkering aan de leden beschikbaar wordt gesteld.

Investeringsbegroting 2024

In 2024 is rekening gehouden met een totale investering van 12,8 miljoen.

Daar zitten een aantal projecten bij, die ook al in 2023 op de rol stonden, maar uiteindelijk zijn doorgeschoven naar 2024.

Begroting 2024 balans

Eigen vermogen neemt toe in 2024 naar ruim 37 miljoen euro.

Begroot is een normale groei van de ledenleningen.

De balansverhouding van Zeeuwind in 2024 is, na de verwachte investeringen, nog steeds gezond.

Er wordt een vraag gesteld over de tekst van het financieel verslag. 'Geconcludeerd kan worden dat Zeeuwind er financieel goed voorstaat en daardoor in staat is om forse investeringen in 2024 uit eigen middelen te financieren, rekening houdend met normale groei van het kapitaal ingebracht door leden'. Dat is eigenlijk meer een constatering, want de solvabiliteit zit op goed niveau. Er wordt aandacht gevraagd voor de liquiditeit. Want daar wordt gegaan naar het niveau van 3 miljoen. In eerdere sessies zijn de leden voorgehouden niet naar de enkelvoudige balans, maar naar de gecombineerde balans te kijken. Er wordt nu een liquiditeit aangehouden van 1% van het balanstotaal, terwijl er toch forse risico's worden voor geschilderd. Meneer vraagt de directie en de commissarissen nog eens goed naar de liquiditeit te kijken of dit wel conservatief

genoeg is bij het beeld van Zeeuwind.

In de eerste plaats een vraag over het project Krammer. Het is vreemd dat Krammer niet zelf financierend kan zijn voor 2,3 miljoen, dus dat een uitbreiding van Krammer moet worden gefinancierd met een extra kapitaalstorting.

Tweede vraag is om op de nieuwe projecten nog meer duidelijkheid te geven. Zijn de projecten risicovoller dan vroeger, zit er helemaal geen SDE subsidie meer in de projecten, ook als de prijzen zakken. De leden moeten weten hoe de portfolio zich ontwikkelt en in welke mate riskantere projecten worden genomen.

TB beantwoordt deze vraag. De liquiditeit van de groep is geen 2 of 3 miljoen euro, want de deelnemingen zijn ook zeer liquide. De structuur van Zeeuwind is zo opgezet dat de vereniging qua risico's geen aansprakelijkheid loopt voor zijn onderliggende deelnemingen. Elke deelneming moet op eigen benen kunnen staan en wordt ook op eigen benen gefinancierd. Alle projecten hebben wel SDE. De SDE ligt op een ternauwernood voldoende niveau om een redelijk rendement te draaien. Dat is ook de reden waarom Zeeuwind de markt in gaat voor PPA's. Daarbij wordt de kredietwaardigheid van de afnemer nadrukkelijk getoetst, niet alleen door Zeeuwind, maar ook door de bank.

De reden, dat bij Krammer gesproken wordt dat eventueel turbine 35 uit eigen middelen wordt gefinancierd, heeft er alles mee te maken dat het een interessante investering is uit de liquiditeiten van Zeeuwind. Als de liquiditeit bij de bank staat, levert het niet het rendement op, dan wat het oplevert als investering in een turbine. Krammer wordt gefinancierd door een consortium van banken. Als het proces wordt ingericht voor deze financiering en gekeken met welke kosten dat gepaard gaat, dat is echt weggegooid geld. Conclusie: het kan beter gedaan worden met de middelen die Zeeuwind, mede dankzij de leden, ter beschikking heeft.

Gevraagd wordt of er weer mogelijkheden komen om de leden rechtstreeks mee te laten financieren. Ja, waar mogelijk zal Zeeuwind dat zeker doen, bijvoorbeeld bij project Windpark Westerschelde. Wel moet gekeken worden of het verantwoord is.

Gevraagd wordt of er dan bijvoorbeeld net als bij Krammer ook weer een omgevingsfonds komt. Dat is een richtlijn, die landelijk wordt nageleefd, dat een deel van de opbrengst beschikbaar wordt gesteld aan de omgevingsfondsen.

WB krijgt het woord. Hij vraagt de ledenvergadering goedkeuring voor de rentevergoeding op de ledenleningen voor 2024. De vergadering geeft hiervoor haar goedkeuring.

Vervolgens wordt goedkeuring gevraagd voor het jaarplan en de begroting voor 2024. Hiervoor geeft de ledenvergadering ook haar goedkeuring.

5. Toelichting gang van zaken 2023.

Er worden wat filmpjes getoond van de werkzaamheden van Zeeuwind in het jaar 2023.

- Loket zon op dak.
- Stroomkracht
- Beheer van de bestaande winparken

6. Rondvraag en sluiting

Vraag: wordt in het onderzoek naar een dynamisch contract ook meegenomen wat het effect is, als je dat ook op kan slaan? Als er genoeg op kan worden geslagen, kan dat later tegen een goede prijs worden verkocht.

Bij het onderzoek "Slim Laden" wordt daar naar gekeken. Gekeken naar het dynamisch energiecontract wat Zeeuwind gaat faciliteren, daar wordt toegewerkt naar een stuurmechanisme dat je actief de zonnestroom, die je opwekt terwijl het eigenlijk te veel is voor

het net, of die kan worden opgeslagen in een thuisbatterij of in de batterij van de auto en dan op een ander moment weer kan worden vrijgeven.

De voorzitter (WB) dankt een ieder voor zijn/haar bijdrage en sluit de vergadering.